

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Rola młodych ludzi w zielonej transformacji”**(opinia rozpoznawcza na wniosek prezydencji szwedzkiej)**

(2023/C 184/03)

Sprawozdawczyni: **Nicoletta MERLO**Wniosek szwedzkiej prezydencji Pismo z 14.11.2022
w Radzie Unii Europejskiej

Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa
Data przyjęcia przez sekcję	8.3.2023
Data przyjęcia na sesji plenarnej	22.3.2023
Sesja plenarna nr	577
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	152/00/01

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES jest zdania, że młodzi ludzie mogą i muszą odgrywać kluczową rolę w zielonej transformacji. Uważa, że niezbędny jest nowy model zarządzania, który będzie bardziej inkluzywny i zdolny zapewnić aktywne zaangażowanie młodych ludzi w procesy decyzyjne i przezwyciężyć wciąż istniejące przeszkody.

1.2. EKES podkreśla, jak ważne jest zadbanie o to, by organizacje młodzieżowe odgrywały wiodącą rolę w procesie decyzyjnym oraz w opracowywaniu i rozpowszechnianiu projektów dotyczących zrównoważonego rozwoju i środowiska, w tym poprzez zagwarantowanie im niezbędnego wsparcia finansowego.

1.3. Komitet jest zdania, że bardzo ważne jest stałe monitorowanie obecnego i przyszłego wpływu inwestycji publicznych na młodych ludzi, w tym skutków inwestycji związanych z transformacją ekologiczną. W tym celu należy ocenić gospodarcze, polityczne i społeczne skutki strategii politycznych, które mają zostać wdrożone, i zastosować odpowiednie wskaźniki – jeszcze przed przyjęciem tych polityk, podczas ich zatwierdzania oraz na późniejszym etapie.

1.4. EKES zachęca instytucje UE i państwa członkowskie do wdrożenia środków i mechanizmów zapewniających uwzględnienie perspektywy młodzieżowej we wszystkich obszarach polityki oraz do stworzenia przestrzeni gwarantującej aktywne uczestnictwo młodych ludzi poprzez pełne przyjęcie testu wpływu polityki UE na młodzież.

1.5. Jest zdania, że bardzo ważne jest powiązanie inicjatyw i strategii politycznych, które zostaną przyjęte w kontekście Europejskiego Roku Umiejętności, z tematem zielonej transformacji, zrównoważonego rozwoju i wyzwań stojących przed młodzieżą w szybko zmieniającym się świecie.

1.6. W związku z tym EKES twierdzi, że wszelkie rozważania na temat edukacji i rozwoju umiejętności, jakich młodzi ludzie potrzebują w tym zakresie, wymagają zastosowania przekrojowego podejścia. To pozwoli wyposażyć ich w teoretyczne i praktyczne umiejętności, w tym poprzez wdrażanie i rozwijanie ścieżek przejścia od kształcenia do zatrudnienia i praktyk zawodowych, przy udziale partnerów społecznych. Należy również ustrukturyzować szkolenia na te tematy poprzez ich projektowanie i rozwijanie z uwzględnieniem terytoriów i ich potrzeb oraz szerszych ram krajowych.

1.7. Uważa, że należy rozpocząć nauczanie kwestii dotyczących zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska od najmłodszych lat, przyjmując innowacyjne narzędzia edukacyjne uwzględniające ochronę środowiska, rozwój społeczno-gospodarczy oraz realizację powiązanych celów. Kluczem do tego jest wysokiej jakości edukacja dla wszystkim i godna praca dla osób, które ją zapewniają.

1.8. EKES podkreśla, jak ważne jest, by szkoły angażowały się w tematy związane z transformacją ekologiczną w porozumieniu z władzami lokalnymi i organizowały stosowne zajęcia pozaszkolne – zwłaszcza z organizacjami młodzieżowymi i zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim. To z kolei przyczyni się do zwiększania świadomości i uczestnictwa zwykłych obywateli i obywateli. W związku z tym EKES pozytywnie ocenia doświadczenia związane z projektem „Zielony Erasmus” i z niecierpliwością oczekuje jego wdrożenia.

1.9. Jest zdania, że aby wyposażyć pracowników, zarówno młodszych, jak i starszych, w umiejętności umożliwiające zarządzanie innowacjami wynikającymi z transformacji ekologicznej, należy inwestować w uczenie się w miejscu pracy i promować zdobywanie kwalifikacji w trakcie pracy oraz wysokiej jakości staże i praktyki zawodowe, które są w stanie doprowadzić do pozytywnego sprzężenia zwrotnego między potrzebami rynku a indywidualnymi umiejętnościami młodych ludzi. Dialog społeczny oraz rokowania zbiorowe mogą tu odegrać fundamentalną rolę.

1.10. EKES uważa, że niezbędna jest całościowa polityka szkoleniowa, która byłaby zintegrowana z polityką przemysłową, skoordynowana z innymi strategiami rozwoju i szczegółowo zaplanowana na szczeblu terytorialnym i lokalnym, w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi, aby transformacja ekologiczna była sprawiedliwa i nie pozostawiała nikogo w tyle.

1.11. Jest zdania, że aby zapewnić odpowiedni udział kobiet w sektorach związanych z zieloną transformacją, równouprawnienie płci musi stanowić integralną część tej transformacji. Państwa członkowskie powinny zainwestować więcej zasobów w szkolne poradnictwo zawodowe dla młodych ludzi oraz wspierać ich w podejmowaniu pracy za pośrednictwem skutecznych publicznych służb zatrudnienia, odpowiednio powiązanych z tkanką produkcyjną danego terytorium.

1.12. Młodzi przedsiębiorcy mogą odgrywać ważną rolę w rozwoju innowacji, w tym w dziedzinie zielonej transformacji. EKES utrzymuje, że należy ich zachęcać poprzez konkretne szkolenia i wspieranie innowacyjnych projektów oraz odpowiednią pomoc finansową.

1.13. EKES sądzi, że aby zapewnić sprawiedliwą zieloną transformację i uniknąć zamykania przedsiębiorstw i w rezultacie utraty miejsc pracy, państwa członkowskie powinny w trybie priorytetowym inwestować znaczne zasoby – począwszy od tych przewidzianych w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności – we wspieranie przedsiębiorstw zmuszonych przekształcić swoją działalność, w przenoszenie zwolnionych pracowników oraz w pomaganie przedsiębiorcom, zwłaszcza młodym, zamierzającym inwestować w ekologiczne przedsiębiorstwa.

2. Kontekst opinii

2.1. Niniejsza opinia rozpoznawcza została opracowana na wniosek szwedzkiej prezydencji w Radzie UE w celu zbadania roli młodych ludzi w zielonej transformacji.

2.2. „Zielona transformacja” odnosi się do transformacji gospodarki i społeczeństwa UE w celu osiągnięcia celów klimatycznych i środowiskowych, głównie poprzez odpowiednią politykę i inwestycje, zgodnie z Europejskim prawem o klimacie, w którym zobowiązano się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., a także zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem i porozumieniem paryskim. Jednocześnie dba się o to, by transformacja była sprawiedliwa i inkluzywna dla wszystkich.

2.3. W obliczu tych ogromnych wyzwań trzeba zauważyć, że to właśnie młode pokolenie jest najbardziej uwrażliwione na potrzebę działania na rzecz osiągnięcia zrównoważenia środowiskowego i ma największą tego świadomość. W istocie, jeśli istnieje obecnie jeden temat – który może stworzyć pozytywne sprzężenie zwrotne między wrażliwością i wartościami młodzieży a otwartymi kwestiami naszych czasów, a przy tym ma wysoki potencjał innowacyjny w odniesieniu do modeli produkcji i konsumpcji – to jest to środowisko, promowanie zdrowia i ochrona różnorodności biologicznej naszej planety.

2.4. W ostatnich latach działania w dziedzinie klimatu zmobilizowały dużą liczbę młodzieży w całej Europie, a na szczeblu terytorialnym, krajowym i europejskim pojawiły się liczne ruchy środowiskowe i społeczne skupiające młodych ludzi, którzy demonstrują i domagają się od rządów i decydentów konkretnych środków w celu ochrony środowiska i osiągnięcia neutralności klimatycznej.

2.5. Rok 2022 został ogłoszony Europejskim Rokiem Młodzieży nie tylko po to, by uczcić i wspierać młode pokolenie, które zostało najbardziej dotknięte pandemią, dzięki wzbudzeniu w nim nowej nadziei, siły i wiary w przyszłość, ale również, by podkreślić nowe perspektywy i możliwości oferowane przez zieloną i cyfrową transformację.

3. Zaangażowanie młodzieży w zieloną transformację

3.1. Osiągnięcie sprawiedliwej transformacji ekologicznej wymaga wdrożenia Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i jej 17 celów zrównoważonego rozwoju za pośrednictwem Europejskiego Zielonego Ładu, w tym dzięki zastosowaniu nowego modelu zarządzania, bardziej inkluzywnego i zdolnego do aktywnego włączenia młodych ludzi w procesy decyzyjne.

3.2. Podejmowane dziś przez przywódców politycznych decyzje w sprawie zmiany klimatu i innych kwestii środowiskowych będą miały szczególnie wpływ na obecne i przyszłe młode pokolenia. W Agendzie 2030 stwierdzono, że młodzi ludzie mają prawo wypowiadać się na dotyczące ich tematy i że odgrywają oni „kluczową rolę w procesie zmian” w kontekście celów zrównoważonego rozwoju.

3.3. Jest oczywiste, że w rzeczywistości nadal trudno jest młodym ludziom czynnie uczestniczyć w organach decyzyjnych, mimo coraz powszechniejszego uznania roli młodych ludzi w budowaniu bardziej zrównoważonego, inkluzywnego i ekologicznego świata i mimo ogłoszenia roku poświęconego młodzieży.

3.4. W ostatnich latach, pomimo wysokiego poziomu aktywności młodych ludzi odnośnie do zmiany klimatu, obserwujemy coraz większe niezadowolenie i utratę zaufania młodzieży do instytucji politycznych. To prowadzi do spadku aktywnego uczestnictwa młodych w partiach politycznych i do ich rosnącej absencji – zarówno jako wyborców, jak i kandydatów – w wyborach politycznych. Jest to zagrożeniem dla systemu demokratycznego i przeszkodą w opracowaniu przyszłościowych strategii politycznych, poczynając od polityk niezbędnych do sprostania wyzwaniom związanym z transformacją klimatyczną i zdolnych reagować na różne wrażliwe kwestie i potrzeby. EKES uważa zatem, że promowanie uczestnictwa młodzieży w polityce i innych procesach decyzyjnych musi być priorytetem i że należy zbadać wszystkie możliwości pozwalające skutecznie to urzeczywistnić na wszystkich poziomach.

3.5. Należy zacząć od określenia i przewyższenia społecznych, gospodarczych i kulturowych przeszkód utrudniających pełne uczestnictwo młodzieży, które mogą także wynikać z nieświadomości lub utrudnionego dostępu do informacji na temat mechanizmów uczestnictwa i reprezentacji osób młodych. Kolejnym aspektem, który warto podkreślić, jest nowy, często nieformalny sposób, w jaki młodzi ludzie obecnie angażują się i prowadzą dialog, często z wykorzystaniem technologii i mediów społecznościowych, które należy odpowiednio uwzględnić z uwagą na ich zdolność do mobilizowania całych pokoleń.

3.6. Zrównoważony rozwój jest głęboko zakorzeniony w sposobie, w jaki młodzi ludzie patrzą na świat, a także w ich procesach decyzyjnych, przy czym młodzież przejawia także duży pragmatyzm. Organizacje młodzieżowe reprezentujące interesy i wrażliwość milionów młodych ludzi w Europie mogą zatem odegrać ważną rolę w udzieleniu młodszemu pokoleniu głosu w ramach różnych instytucji i społeczeństwa obywatelskiego i we wnoszeniu znaczącego i merytorycznego wkładu w proces decyzyjny na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim⁽¹⁾.

3.7. W związku z tym EKES podkreśla, jak ważne jest umożliwienie wszystkim najbardziej reprezentatywnym organizacjom młodzieżowym angażowania się w kształtowanie polityki i koncepcji dotyczących zrównoważonego rozwoju – począwszy od organizacji reprezentujących młodzież znajdującą się w najtrudniejszej sytuacji oraz młode osoby zamieszkujące obszary najbardziej oddalone i wiejskie.

3.8. Organizacje młodzieżowe mogą pełnić wiele funkcji i odgrywać kluczową rolę w rozpowszechnianiu i realizacji projektów dotyczących środowiska i zrównoważonego rozwoju. Z tego względu EKES wzywa instytucje UE do zapewnienia tym stowarzyszeniom strukturalnego wsparcia finansowego za pośrednictwem odpowiednich i konkretnych zasobów, aby organizacje młodzieżowe miały odpowiednie warunki do coraz większego angażowania młodych ludzi w zieloną transformację.

3.9. Jednak samo zaangażowanie nie wystarczy. Wszystkie polityki publiczne muszą uwzględniać swój wpływ na młodych ludzi i ich oczekiwania, w tym na przyszłe pokolenia. W związku z tym należy przeprowadzać ocenę *ex ante*, ocenę bieżącą i ocenę *ex post* wszystkich inwestycji, w tym związanych z zieloną transformacją, by za pomocą wskaźników wiarygodnie określić gospodarcze, polityczne i społeczne skutki tych inwestycji dla młodych pokoleń.

3.10. EKES zachęca instytucje UE i państwa członkowskie do wdrożenia środków i mechanizmów zapewniających uwzględnienie perspektywy młodzieżowej we wszystkich obszarach polityki. Należy przy tym stworzyć młodym ludziom przestrzeń do wnoszenia spójnego i opartego na kompetencjach wkładu w stawianie czoła stojącym przed nimi wyzwaniom dzięki pełnemu przyjęciu testu wpływu polityki UE na młodzież⁽²⁾.

3.11. Zarówno dla dobra naszej planety, jak i z myślą o zapewnieniu zaawansowanego rozwoju państw członkowskich należy wzmocnić pozycję młodych ludzi w obrębie czterech filarów: udziału w procesach zmian; możliwości odgrywania aktywnej roli poprzez przyjęcie odpowiedzialności za indywidualne i zbiorowe wybory; poszerzenia wiedzy o zachodzących przemianach i nieuniknionych konsekwencjach zielonej i cyfrowej transformacji; rozwoju umiejętności pozwalających podejmować świadome działania.

4. Zielona transformacja w edukacji i na rynku pracy

4.1. Rok 2023 został ogłoszony Europejskim Rokiem Umiejętności. EKES utrzymuje, że bardzo ważne jest powiązanie inicjatyw i polityk, które zostaną przyjęte w tym kontekście, z tematem zielonej transformacji, zrównoważonego rozwoju i wyzwań stojących przed młodymi ludźmi w szybko zmieniającym się świecie.

(1) Opinia EKES-u „W kierunku zorganizowanego zaangażowania młodzieży na rzecz klimatu i zrównoważonego rozwoju w procesie decyzyjnym UE” (Dz.U. C 429 z 11.12.2020, s. 44).

(2) Opinia EKES-u „Test wpływu polityki UE na młodzież” (Dz.U. C 486 z 21.12.2022, s. 46).

4.2. W kontekście kryzysu klimatycznego i środowiskowego edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju powinna stać się priorytetowym zadaniem szkół. Nauczyciele odgrywają zasadniczą rolę w przekazywaniu uczniom wiedzy o klimacie, a także wiedzy i umiejętności potrzebnych do uczestniczenia w zielonej gospodarce. Pedagodzy i szkoły mają do dyspozycji wiele różnych podejść, by omawiać te zagadnienia z uczniami, ale wymaga to również wysokiej jakości edukacji dla wszystkich i godnych warunków pracy dla osób, które ją zapewniają. EKES jest zdania, że niezbędne jest odpowiednie finansowanie na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, by wspierać projekty i inicjatywy promujące i wdrażające nauczanie i uczenie się w zakresie środowiska i zrównoważonego rozwoju.

4.3. Temat zielonej transformacji i strategii zrównoważonego rozwoju jest absolutnie przekrojowy. W związku z tym wszelkie rozważania na temat edukacji i rozwoju umiejętności, jakich młodzi ludzie potrzebują w tym zakresie, wymagają zastosowania przekrojowego podejścia. To pozwoli wyposażyć ich w teoretyczne i praktyczne umiejętności, w tym poprzez wdrażanie i rozwijanie ścieżek przejścia od kształcenia do zatrudnienia i praktyk zawodowych. Należy również ustrukturyzować szkolenia na te tematy poprzez ich projektowanie i rozwijanie z uwzględnieniem terytoriów i ich potrzeb oraz szerszych ram krajowych i perspektywy uczenia się przez całe życie.

4.4. Nauczanie dzieci o kwestiach związanych ze zrównoważonym rozwojem i ochroną środowiska powinno rozpocząć się od najmłodszych lat – należy zacząć od przedszkola i kontynuować specjalne programy przez cały okres nauki szkolnej. W związku z tym ważne jest, aby nauczyciele również mieli specjalne szkolenia i zagwarantowane możliwości stałego aktualizowania swoich umiejętności.

4.5. Wprowadzenie ścieżek zielonej i kulturowej transformacji do procesów edukacyjnych potwierdzi edukacyjną rolę szkół, którym powierzono zadanie wspierania ścieżek obywatelskich zdolnych nauczyć uczniów nowego i zrównoważonego sposobu życia na świecie. Dzięki temu uczniowie stają się protagonistami zmian, które ukierunkowują ich na nowy model społeczeństwa stawiający środowisko w centrum uwagi i umożliwiający im eksperymentowanie i rozpowszechnianie nowych stylów życia, które pozwalają zachować równowagę ekologiczną.

4.6. Obecna sytuacja, ulegająca stałym i szybkim zmianom, wymaga zapewnienia innowacyjnego środowiska edukacyjnego poprzez stworzenie nowego alfabetu ekologicznego zgodnego z celami Agendy 2030 i skupionego na metodach wdrażania gospodarki o obiegu zamkniętym oraz na narzędziach oferowanych przez myślenie w kategoriach cyklu życia produktu⁽³⁾. Przy czym należy też uwzględnić ochronę środowiska, rozwój społeczno-gospodarczy oraz realizację powiązanych celów.

4.7. EKES zaznacza, że wszyscy powinni osiąść wiedzę niezbędną do przeciwdziałania zmianie klimatu, zwłaszcza dotyczącą wszystkich aspektów zrównoważonej konsumpcji i produkcji, a także wiedzę pozwalającą dokonywać odpowiedzialnych wyborów żywieniowych, ograniczać marnotrawienie żywności i wykorzystywać zrównoważoną energię. Uczenie się przez całe życie rodziców i kształcenie obywateli powinny wspierać edukację młodych ludzi⁽⁴⁾.

4.8. Zatem powodzenie transformacji ekologicznej będzie zależeć od zdolności szkół do współpracy z władzami lokalnymi i organizowania zajęć pozaszkolnych – zwłaszcza z organizacjami młodzieżowymi i zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim. Będzie to służyć zwiększaniu świadomości i uczestnictwa zwykłych obywateli i obywateli. W związku z tym EKES pozytywnie ocenia doświadczenia związane z projektem „Zielony Erasmus” i z niecierpliwością oczekuje jego wdrożenia.

4.9. Świadomość, wiedza i pozytywne przywództwo w kwestiach ochrony środowiska są jeszcze silniejsze wśród młodszego pokolenia, tj. pokolenia Z, zwanego też „Gen Z” (osoby poniżej 25 roku życia), oraz wśród osób dysponujących większym wykształceniem i solidniejszymi narzędziami kulturowymi. To oznacza nieuchronny wzrost i utrwalanie świadomości i opartej na faktach wiedzy w tym zakresie. Dowodzi to również, że wymagane pozytywne reakcje można wzmocnić dzięki lepszemu kształceniu młodych ludzi i zwiększaniu ich kapitału ludzkiego w sferze społecznej i gospodarczej. Natomiast niskie kwalifikacje edukacyjne i trudności w wejściu na rynek pracy nie tylko spowalniają wnoszenie wkładu w obecny wzrost gospodarczy krajów, ale także osłabiają rolę młodych ludzi jako aktywnych uczestników nowych procesów wzrostu, które są lepiej dostosowane do wyzwań związanych z czasami, w którym przyszło im żyć.

⁽³⁾ <https://www.lifecycleinitiative.org/starting-life-cycle-thinking/what-is-life-cycle-thinking/>

⁽⁴⁾ Opinia EKES-u „Wzmocnienie pozycji młodzieży w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju poprzez edukację” (Dz.U. C 100 z 16.3.2023, s. 38).

4.10. Transformacja będzie możliwa jedynie wtedy, gdy ludzie będą posiadać odpowiednie umiejętności. Kluczowe znaczenie ma wyposażenie pracowników, zarówno młodszych, jak i starszych, w umiejętności umożliwiające zarządzanie innowacjami wynikającymi z zielonej transformacji, która ma i będzie miała znaczący wpływ na świat pracy. EKES uważa, że ważne jest inwestowanie w uczenie się oparte na pracy. Uczenie się w miejscu pracy, tj. zestaw praktyk szkoleniowych i edukacyjnych odbywających się w kontekście pracy, w szczególności w formie przygotowania zawodowego, stanowi decydujący atut dla (ponownego) nabywania umiejętności, zarówno technicznych, jak i przekrojowych. Szkolenia w miejscu pracy, staże i przygotowanie zawodowe to trzy formy, które na swój zróżnicowany sposób przyczyniają się do pozytywnego sprzężenia zwrotnego między potrzebami rynku a indywidualnymi umiejętnościami młodych osób. Partnerzy społeczni mogą odegrać zasadniczą rolę w osiągnięciu tego celu w drodze dialogu społecznego i rokowań zbiorowych.

4.11. Transformacja ekologiczna musi być sprawiedliwa i zapewniać pracownikom przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji oraz wysokiej jakości miejsca pracy dla wszystkich, tak aby nikt nie został pominięty. Dlatego EKES jest zdania, że polityka szkoleniowa musi być całościowa, zintegrowana z polityką przemysłową, skoordynowana z innymi strategiami rozwoju i szczegółowo zaplanowana na szczeblu terytorialnym i lokalnym, w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi.

4.12. Obecnie wszystko wskazuje na brak takiego całościowego podejścia i na słabe upowszechnianie umiejętności ekologicznych, a w konsekwencji na słabe rozpowszechnianie zielonych miejsc pracy, zwłaszcza wśród osób o niższym poziomie wykształcenia i umiejętności. To stwarza ryzyko nowej polaryzacji między osobami, które posiadają umiejętności ekologiczne i w związku z tym mają doskonałe szanse na zatrudnienie w kontekście zielonej transformacji, a tymi, którzy pozostają wykluczeni z tych procesów szkoleniowych, posiadają ograniczone umiejętności i często wykonują zadania operacyjne, które mogą zniknąć z powodu połączonego wpływu zielonej transformacji i automatyzacji przemysłowej.

4.13. Równouprawnienie płci musi również stanowić integralną część strategii na rzecz zielonej gospodarki. Młode kobiety są niedostatecznie reprezentowane w dziedzinie technologii i nauki, ponieważ są mało skłonne do wybierania specjalistycznego kształcenia w tych sektorach ze względu na stereotypy płci, w myśl których niektóre zawody są postrzegane jako wyłącznie męskie. Należy zająć się tymi stereotypami, aby zapewnić odpowiedni udział kobiet w sektorach, które przeżywają i będą w niedalekiej przyszłości przeżywać istotny rozwój ze względu na zieloną transformację. Szkolne poradnictwo zawodowe może tu odegrać istotną rolę. EKES jest zdania, że państwa członkowskie powinny zainwestować więcej zasobów w zapewnianie młodym ludziom poradnictwa zawodowego w szkole oraz wspierać ich w podejmowaniu pracy za pośrednictwem skutecznych publicznych służb zatrudnienia, odpowiednio powiązanych z tkanką produkcyjną danego terytorium.

4.14. Rozwój innowacji ma kluczowe znaczenie dla powodzenia zielonej transformacji. Zachęcanie młodych ludzi o przedsiębiorczym nastawieniu do włączenia się w proces innowacji poprzez specjalne szkolenia i wspieranie innowacyjnych projektów oraz poprzez zapewnienie odpowiedniego wsparcia finansowego jest zatem zasadniczym elementem osiągnięcia wspomnianych celów.

4.15. Z oceny skutków⁽⁵⁾ przeprowadzonej przez Europejską Agencję Środowiska wynika, że transformacja ekologiczna w Unii Europejskiej może doprowadzić do powstania 1 mln nowych miejsc pracy do 2030 r., ale że w jej wyniku pracę może również stracić od 500 tys. do 2 mln osób. EKES uważa, że państwa członkowskie powinny w sposób priorytetowy inwestować znaczne zasoby – począwszy od tych przewidzianych w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności – we wspieranie przedsiębiorstw zmuszonych przekształcić swoją działalność, w przenoszenie zwolnionych pracowników oraz w pomaganie przedsiębiorcom, zwłaszcza młodym, którzy zamierzają inwestować w ekologiczne przedsiębiorstwa.

Bruksela, dnia 22 marca 2023 r.

Christa SCHWENG
Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽⁵⁾ <https://www.eea.europa.eu/policy-documents/swd-2020-176-final-part>